

Milli h m r y liyin t nt n  si

V  t  n m harib  sind   Azerbaijanın  ld   etdiy i parlaq q  l  b  d  n sonra D nya Azerbaijanlılarının H  m r y liyi G  n   f  rqli  ekild  , daha y  ks  k  hvali-ruhiyy   il   qarş  lan  r.  unki bu  lam  tdar bayram  n  z  nd   daş  d  đ   milli h  m r y lik anlay  ş   ikin ci Qarabađ savaş  nda m  ht  ş  m z  f  rimizi  ertl  ndirdi, xalq  m  z   bir yumruq kimi Prezi- dent, Ali Baş Komandan c  nab İlham  liyevin  traf  nda birl  ş dirdi v   uzun ill  r  r  kl  rd   k  k salan yurd nisgilin   son qoydu, doğma ocaqlar  ndan 30 il  rzind   did  rgin salınan m  cburi k    k  n l  ri V  t  n ist  y  n   qovuş dirdi.

Yeri g  lm  ş k  n, Az  rbaycanda, el  c   d   respublikam  z dan k  narda yaşayan soydaş lar  m  z aras  nda milli h  m r y liyin, t    ss  b  keş liyin m  hk  ml  nm  si  m  mm illi lider Heyd  r  liyevin adı il   bağlı d  r. Dahi  x  ssiyy  tin ikinci d  f   hakimiy  t   g  liş i  r  f  sind    lk  m  z d   acınacaql   ş  rait h  km s  r  rd  .  t  n  srin 90-c   ill  rinin  vv  ll  rind   respublikada yaş anan kaos, qar  ş  ql  q n  tic  sind    lk   v  t  ndaş qarş  d  rmas   il    z l  ş m  ş di. C  miyy  td   q  tbl  ş m   d  hş  tli d  r  c  d   d  rinl  ş m  ş v   separatizm mey ill  ri baş qald  rm  ş di. Erm  nistan  n iş  gal  l  lığ  na qarş   apar  lan m  harib  d    n x  tt m  v q  l  rim  z m  dafi  s  z qal- m  ş di. Ulu  nd  rin xalq  n t  kidli t  l  bi il    lk   r  hb  rliyy  n  liş i Az  rbaycanda davaml   sabitliyin v   iqtisadi t  r  qqinin  sası qoyuldu, milli birliy   nail olundu, az  rbaycan  lılığ anlay  ş   milli t  f  kk  r t  rz  n   g  vrildi.

B  t  n bunlarla b  r  b  r, dahi  nd  rim  z in r  hb  rlik etdiy i m  st  qil Az  rbaycan ayrı-ayrı  lk  l  rd   m  skunlaş an soydaş lar  m  z in mil- li iftixar, m  n  vi dayaq v   g  v  nc yerin    vrildi.  m  mm illi lider Heyd  r  liyev t  kc   respublikam  z da deyil, eyni zamanda, d  nyanın m  xt  lif  lk  l  rind   yaşayan az  rbaycanlılar aras  nda milli h  m r y liyin yaranmas  n  , m  hk  ml  nl  nm  sin   qarş  ya prioritet v  zif   kimi qoydu v   q  sa m  dd  td   bu  n  m li m  qs  d   nail oldu.

Onu da qeyd edim ki, dahi  x  ssiyy  t bu z  ruri, taley  kl   m  s  l  nin ger  ek l  ş m  sin   h  l   Nax  ivanda olark  n baş lam  ş di. Onun t  ş  bb  s   il   1991-ci il dekabr  n 16-da Nax  ivan Muxtar Respublikas  n  n Ali M  clisi “D  nya az  rbaycanlılarının h  m r y lik v   birl  k g  n   haqq  nda” q  rar q  bul ed  r  k, dekabr ay  n  n 31-ni D  nya

Az  rbaycanlılarının H  m r y liyi G  n   elan etdi.

Bu q  rar m  st  qilliyini yeni elan etm  ş Az  rbaycanda milli h  m r y lik ideyas  n   m  hk  ml  nm  sin    v  zsiz t  hf   idi. Birl  k v   h  m r y lik istiqam  tind   at  lm  ş bu addım sonrak   d  vrl  rd   xalq  m  z in vahid ideologi- ya  traf  nda birl  ş m  sind   m  h  m rol oynadı. 1993-c   il d   xalq  n ist  yi il   Heyd  r  liyevin respublikam  za r  hb  rliyy   baş lamas  ndan sonra D  nya Azerbaijanlılarının H  m r y liyi G  n   daha geniş v  s  t taparaq  r  kl  rd   v  t  n  ş qi, milli v   m  n  vi birl  k hiss l  ri b  sl  y  n h  r bir soydaş  m  z t  r  f ind  n g  cl   d  st  k aldı.

Ulu  nd  rin milli h  m r y lik v   az  rbaycan  lılığ amal  n  n ş  urlar- da m  hk  m yer tutmas  na y  n  l  n uzaqq  r  n siyas  ti  t  n 18 il d   Prezident İlham  liyev t  r  f ind  n uğurla davam etdirildi. Bu, V  t  n m  harib  sind   iş  gal  lar  z  rind   m  ht  ş  m z  f  rimizi ger  ek l  ş dirdi. D  vl  tim  z in baş  c  s   savaş dan son- ra  ıx  ş lar  n  n birind   bu bar  d   dedi: “Biz d  y  ş meydan  nda, siyasi m  st  vid  , ist  nil  n formatda g  c  - m  z  , m  st  qilliyimizi g  st  rd ik. Bu m  harib  d   biz n   q  d  r b  y  k s  naq- lardan  ıxd  đ, n   q  d  r b  y  k t  zyiql  r   m  ruz qald  đ. Amma haqq yolundan d  nm  dik, daim ir  liyy   g  td ik, q  l  b  y  



dođru inamla add  mlad  đ.  unki m  n xalq  n d  st  y in   hiss edirdim, xalq  n in- am  n   g  r  rd  m. M  ni h  ç n   dayandıra bilm  zd i.  unki bilirdim ki, biz haql  y  q. Biz  z  razi b  t  vl  y  m  z   b  rpa edi- rik,  z torpaqlar  m  z   qaytar  r  q”.

İkinci Qarabađ m  harib  sin  n davam etdiy i g  nl  rd   d  nyanın b  t  n  lk  l  rind   yaşayan az  rbaycanlılar da tarix d   g  r  nm  m  ş d  r  c  d   f  all  q g  st  rd il  r, daha sıx birl  ş d il  r. Yaş ad  qlar    lk  l  rd   Az  rbaycan  n haqq s  sin  n  ş idilm  si      n s  yl  rini  sirg  m  d il  r. M  q  dd  s V  t  n m  harib  si zaman   xaric d   yaş a- yan soydaş lar  m  z in d  ş m  n  n v   anti-Az  rbaycan dair  l  r in m  krli t  xribatlarına qarş   c  sar  tli  tirazla- r  , Az  rbaycan h  qiq  tl  r inin d  nya  ctimaiyy  tin    atdır  lmas   iş ind   f  dakar xidm  tl  ri q  l  b  m  z   lay  ql   t  hf   oldu.

***Emin BAĐIROV,
AMEA Riyaziyyat v   Mexanika
İnstitutunun b  y  k elmi iş  isi,
mexanika  z r   f  ls  f   doktoru***